

Šatrijos Raganos bendrijos dovanos Žemaitijos kultūros ir švietimo įstaigų bibliotekoms

Albinas TYTUVA

Šatrijos Raganos bendrija kartu su Regionų kultūrinių iniciatyvų centru 2021 m. išleido literatūrologės, Lietuvos nacionalinės premijos laureatės profesorės Viktorijos Daujotytės (Pakerienės), literatūrinės slapyvardis Daujotė, eiliuotų tekstų, parašytų autorės gimtąja žemaičių (varniškių) patarme, sutelktinę (rinktinę) „Žemaitinā = Žemaitynai“. Greta žemaitiškų tekstų knygoje yra pateikti ir atitinkami tekstai bendrine lietuvių kalba. Leidinio apimtis – 640 puslapių.

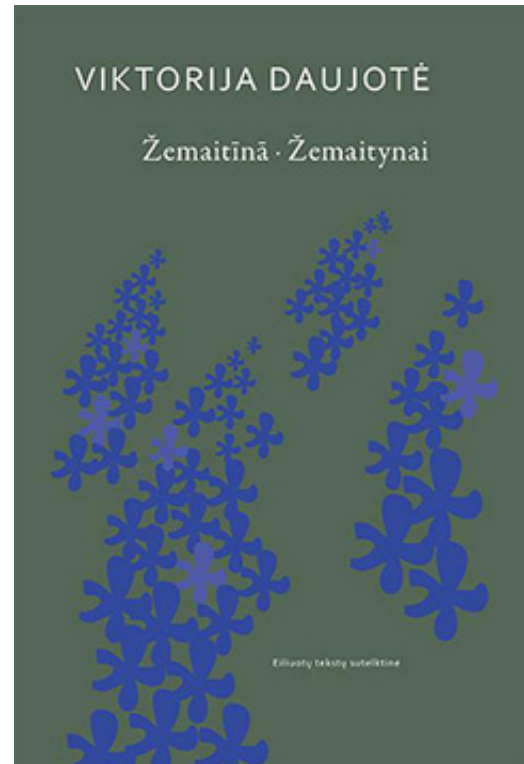
Tai unikalus, brandus žemaičių grožinės literatūros kūrinys, kuris, leidėjų nuomone, tikra dovana tiems, kurie domisi žemaičių grožine literatūra, moko ir kitus moko rašyti žemaitiškai, kurie dirba mokyklose su vaikais, organizuoja kultūrinius renginius, puoselėja ir populiarina žemaičių kalbą bei kultūrą.

Profesorė V. Daujotytė – žemaičių krašto žmogus, knygos tekstuose ji nuolat mini šio krašto vietas, čia gyvenusius žmones, su kuriais jai yra tekę ir tenka bendrauti. Tad ši knyga, leidėjų nuomone, turėtų būti kiekvienoje Žemaitijos kultūros įstaigos bibliotekoje, tarp jų ir mokyklų.

Šatrijos Raganos bendrija, žinodama, kad bibliotekų galimybės įsigyti naujų knygų yra ribotos, nutarė dalį minėtos knygos tiražo Žemaitijos regiono, Šiaulių krašto kultūros ir švietimo įstaigų bibliotekoms padovanoti (pagal poreikius – nuo 10 iki 55 vnt.). Bibliotekos maloniai sutiko šią žinią, tad leidiniai netruko nukeliauti į krašto bibliotekas ir pasiekė skaitytojus.

Neįprastas, gana retai sutinkamas knygos pavadinimas. Autorė, paaiškindama jį, rašo: „jei žvalgais nuo Šatrijos, Sprūdės ar Girgždūtės, / kiek daug tos žemės, vandenių, debesynų, / kiek miškų – eglėnų, alksnynų, sodybų, kelių, / kaip ir nieko po vieną, viskas išvien; / tai žemaitynai [...]“.

Knygą sudaro eiliuoti tekstai, paskelbti ankstesniais metais Regionų kultūrinių iniciatyvų centro išleistose knygose „Balsā ūkūs’ = Balsai ūkuose“ (2010), „Gīve-

Viktorijos Daujotytės-Daujotės knygos „Žemaitinā = Žemaitynai“ viršelis. Dailininkė Deimantė Rybakovienė

nu vīna = Gyvenu viena“ (2012), „Tatā pariejau = Tai parėjau“ (2015), „Žīmėni vuobelie = Žieminė obelis“ (2016). Spausdinama ir naujausia (2020 metais sukurta) V. Daujotytės knyga – „Numėškis = Namiškis“. Sutelktinę knygą užbaigia literatūrologės prof. Brigitos Speičytės straipsnis „Eilės, virstančios sėklomis“. Leidinyje publikuojama ir geros V. Daujotytės bičiulės rašytojos Vandos Juknaitės esė „Mintys, perskaičius „Žieminę obelį“. Knygos dailininkė – Deimantė Rybakovienė.

Bendrija tikisi, kad „Žemaitinā = Žemaitynai“, knyga, kurioje, kaip sako pati autorė, ji kalba vis dar jos pačios girdimais, dar nepamirštais savo artimųjų žodžiais, prisotinta šių žmonių gyvenimo, jų pasaulio suvokimo filosofijos. Kiekvienam, kuris atsivers ją, ši knygą turėtų tapti puikiu gyvenimo palydovu ir draugu, skatinančiu puoselėti ir branginti žemaičių kalbą, įsiklausyti į jos skambesį, atsigręžti į šio krašto istoriją, čia gyvenusius žmones ir, atėjus kūrybiniam įkvėpimui, pabandyti pačiam užrašyti savo mintis gimtąja motinos kalba.

Knygą „Žemaitinā = Žemaitynai“ galima įsigyti internetinėse parduotuvėse www.patogupirkti.lt, www.knygos.lt, knygynė „Akademinė knyga“ (Vilnius). Užsakymai priimami ir el. paštu (adresas: zemaiciu@gmail.com).

Šatrijos Raganos bendrijos informacija